

Protest pred opero – Protestniki so nosili transparente z napisi: »Ne pustimo se umetniško umoriti! Dovolj je odpuščanja delavcev. Ne premeščanju brez soglasja. Zahtevamo kolektivno pogodbo v operi.« Foto Jure Eržen

Sindikalni protest pred operno hišo v Ljubljani

Umetniški umor v operi

Shod organizirala sindikata – Vodjo zbora Kristijana Ukmarja je direktor Opere SNG dr. Borut Smrekar brez njegovega soglasja postavil na mesto arhivarja

Ljubljana – Včeraj opoldne se je pred ljubljansko operno hišo zbralo kakih petdeset članov opernega ansambla in drugih sindikalnih podpornikov na protestu v podporo Kristijanu Ukmarju, ki ga je direktor ljubljanske Opere in baleta SNG dr. Borut Smrekar z mesta vodje opernega zbora brez njegove privolitve in kot predsednika sindikata Glosa v hiši prestavil na mesto vodje arhiva (pred dobrimi desetimi leti je bil Ukmar uspešni direktor Opere!). Shod sta organizirala sindikat Glosa in Zveza svobodnih sindikatov Slovenije.

Predsednik reprezentativnega sindikata v kulturi Glosa **Doro Hvalica** je pred opero povedal, da je Kristijan Ukmar na bolniški, kar ni nič čudnega, če je po tolikih letih uspešnega umetniškega dela in ustvarjanja pristal v arhivu. V sindikatu so prepričani, da so ga prestavili zaradi njegovega sindikalnega dela. »Razlog, ki ga navaja uprava oziroma direktor Smrekar, je najbrž drugačen. Ne poznam direktorja, ki bi si v takem primeru upal priznati dejanski razlog,« je dejal Hvalica.

Problemi v Operi in v nekaterih drugih nacionalnih ustanovah na področju kulture nastajajo, ker ni zavodskih kolektivnih pogodb in ker so tu pogostejša odpuščanja ter premeščanja brez soglasja delavcev. Kot je dejal Hvalica, je zlorabljeno določilo zakona o javnih uslužbencih, ki sicer velja samo za vojsko, carino, policijo itd. Hvalica je zatrdil, da so storili vse, kar jim omogoča pravni red: ugovori, tožbe, zahteva za varstvo zakonitosti in ustavnosti.

Sindikata pričakuje preklic sklepa o premestitvi sindikalnega zaupnika, začetek pogajanj za enkrat že parafirano zavodsko kolektivno pogodbo, ki je sicer po Smrekarjevem mnenju »seznam neumnosti«.

Pričakujejo vzpostavitev normalnega dialoga, je dejal Hvalica in dodal, da Ukmar ni imel nobenih problemov, dokler ni postal predsednik sindikata.

Za pojasnilo smo prosili tudi **Kristijana Ukmarja**. Poudarek shoda je bil na zaščiti sindikalnega zaupnika, je dejal, hkrati pa so opozorili tudi na nekatere druge nepravilnosti v Operi – predvsem na nezakonito odpuščanje delavcev, premeščanje brez soglasja (kar je uzakonil zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo – ZUJIK – v 45. členu), legalizacijo umetniškega umora in na nepodpisano zavodsko kolektivno pogodbo. Ti problemi bodo navedeni tudi v peticiji, ki jo bo sindikat Glosa predal Operi in jo poslal tudi na ministrstvo za kulturo, združeni listi, kulturniški zbornici, državnoborškemu odboru za kulturo.

Po Ukmarjevih besedah so samo v kulturni dejavnosti uveljavili določbo, ki omogoča premeščanje brez soglasja zaposlenega. V šolstvu, zdravstvu, socialnem varstvu in drugih dejavnostih tega ne poznajo. V javni upravi so sprejeli podzakonske akte in v njih uredili tudi varstvo pravic delavcev do pritožbe. Ministrstvo za kulturo pa ni izdalo nobenega podzakonskega akta, niti ni preverilo, kaj pomeni smiselna

uporaba zakona o javnih uslužbencih, zato lahko direktor postopke premestitev vodi po svoje in iz vsakega zakona jemlje tisto, kar mu ustreza. »Smrekar negira, da razporeditev na mesto arhivarja pomeni predvsem fotokopiranje, vezavo, prepisovanje in nabavo notnega materiala, kar je jasno zapisano v sistemizaciji. Razlaga, da gre za neke vrste 'znanstveno' delovno mesto, na katerem naj bi arhivar pisal o zgodovini opere. Takega delovnega mesta v Operi ni,« je končal Ukmar.

Dr. Borut Smrekar je po sindikalnem shodu pripravil izjavo za javnost, v kateri je med drugim Ukmarju očital, da izrablja pravna sredstva: po neuspehu v pritožbenem postopku je vložil tožbo na delovnem in socialnem sodišču, reševanje zadeve pa teče po običajni in zakoniti poti pred pristojnim organom. Smrekar dokazuje, da ne gre za šikaniranje. Ukmar je bil premeščen na delovno mesto, za katerega se zahteva ista izobrazba znotraj iste tarifne skupine. Razlog premestitve so delovne potrebe. Novi akt o ustanovitvi SNG Opera in balet Ljubljana namreč postavlja pred zavod nove naloge arhivske in dokumentacijske dejavnosti. Ker je Ukmar v zavodu edini z ustre-

zno izobrazbo (glasbena zgodovina), hkrati pa odličen poznavalec slovenske glasbene scene in dogajanj na njej, je logično, da on prevzame to zahtevno in odgovorno nalogo, meni direktor. Na delovnem mestu arhivarja mu je ponujena enaka plača kot doslej, s tem da bi sam oblikoval predlog organizacije arhivsko-dokumentacijskega oddelka in po uveljavitvi nove organizacije prevzel njegovo vodenje. »Gre za eno vodilnih pozicij v zavodu, ki je v okviru SNG opera in balet vsaj tako pomembna kot vodenje zbora,« meni Smrekar.

Toda plača arhivarja je nižja, in sicer za 0,35 odstotka količniške točke, to je za procent od 52.000 tolarjev bruto. Na vprašanje, zakaj direktor ni objavil razpisa za to delovno mesto, je Smrekar odgovoril, da je možna le prerazporeditev že zaposlenih.

Kot smo izvedeli, pripravlja zbor za premiero *Tosca* korepeticorka Višnja Kajgana, ker predvideni novi zborovodja Aleksandar Spasić nima ustrezne izobrazbe; to so ugotovili šele sedaj, čeprav ga je zaposlil že Darijan Božič. Izvedeli smo tudi, da bo direktor opere Smrekar sam dirigiral eno od novih premier, čeprav v operi pred leti ni opravil dirigentske avdicije, poleg tega pa bo za honorar moral s strokovnim svetom opere podpisati posebno pogodbo. Kaj če bo svet sklenil, da premiere ne bo smel dirigirati?

Marijan Zlobec

Vlada z uredbo spremenila samostojne kulturne delavce v samozaposlene

Steber kulturne delovne sile

V razvid ministrstva je vpisanih okrog 2200 samozaposlenih v kulturi. Dohodkovni cenzus bodo po novem preverjali na podlagi dohodninske odločbe

mi-
odlo-
nega

Za
izdel
misij
jasno
pek
lih
poko
zava
nar
mir
tov
da je
ustre
potre
biri

Mi

se je
ponu
(gre
Moja
sklen
kaj č
bila
nada
DRK
komi
doku
vlada

ment
le v p
pis, v
ročni
kdo j
den p
ment
pisa,
la mi
ve, n
so ji
»da
ZIN»

Ka
da po
in vil
ne ve
akta
ali je
da je
nje p
odloč
ninska
vanju

Hel
ve Kaj
dejala

Čet

Lju

Veteri
možga
lezen
pa jo
nuje ž
Wester
pe, ki j
stvo, g
inštitut
ske in i
sum B
petek.
dva ted
v refer

Lju